

κάθησα ἐπὶ τινος ἀποκρήνου πλευρᾶς τοῦ γηραιοῦ τούτου τῆς ἐλευθερίας πύργου, καὶ ἀνεπώλησα τὴν περιγραφὴν τοῦ Ξενοφώντος (α), ἀρηγυμένον γλαφυρῶς τὴν ἐντεῦθεν ἐξόρμησιν τῶν περὶ τὸν Στειριᾶ θρασύδουλον, καὶ τὴν ἐν ὧρα χειμερινῆς νυκτός (β) διὰ τῆς πρὸς μεσημβρίαν τοῦ φρουρίου φάραγκος καθόδου αὐτοῦ εἰς Πειραιᾶ, ἐνθ' ὃ ἐνδοξος οὗτος πολίτης κατέστρεψεν ἐντελῶς τὴν τριακοντακέφαλον τυραννίδα, καὶ ἀνώρθωσε τὴν δημοκρατίαν τῶν Ἀθηνῶν.

Ἄλλὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, καθ' ἣν μόνος ἐγὼ (ἤμην σχεδὸν μόνος διότι ὁ παῖς ἐξέπλωθει· ἐπὶ τῆς χλόης ἐκοιμᾶτο βελήως) ἐν μέσῳ τῶν ἐρειπίων ἐπάτουν τὸ ἔδαφος τὸ ὁποῖον ἐπάταξαν ἄλλατε οἱ φιλελεύθεροι φυγάδες τῶν Ἀθηνῶν, ἐνόμιζον ἐμπαυτὸν εὐτυχῆ, καὶ ἐν τῇ ἐκστάσει τῆς ψυχῆς μου ἐρανταζόμην ὅτι ἤκουον ἐν μέσῳ τῆς πνοῆς τοῦ ἀνέμου τὸ σκολιὸν ἄσμα τοῦ Ἀρμολίου καὶ Ἀριστογείνονος, καὶ ἰαχὰς καὶ παρακινελεύσεις ἐλευθερίας! ὦ! ναι, φίλε, ἡ μεγαλοπρεπὴς ἐκείνη μοναξία ἐνέπνεεν εἰς τὴν ψυχὴν μου αἰσθήματα γενναῖα καὶ ἀνερρίπιζε τὸ κατὰ τῆς τυραννίας μῖσός μου. Ἡ ἐλευθερία φυγαδευσμένη ἀπὸ τὰς πόλεις καὶ ἀπὸ τὰς πεδιάδας εὐρίσκει ἀσφαλῆ καταφύγια εἰς τὰ ὄρη· τὰ ὄρη τῆς Ἑλλάδος ὑπῆρξαν ἀνεκὰθεν τὰ αἰώνια προπύργια κατὰ τῶν τυράννων τῆς, καὶ εἰς μετὰ ἡρωϊκῶν ἀναμνήσεων!... Φεῦ! διὰ τί καὶ ἡ ἰδία ἡμῶν πατρίς, φίλε, διὰ τί καὶ ἡ ὠραία Ἐπτάλοφος νὰ μὴ περιφρουρηθῆται ἀπὸ ὑπερήφανα ὄρη; Διὰ τί αἰωνίδιοι λαίλαπες ἀρματωλῶν νὰ μὴν ἐπισκήπτωσι κατὰ τῶν Ταρτάρων κατακτητῶν, οἵτινες ἐν μέσῳ τῆς πεφωτισμένης Εὐρώπης τοῦ 19. αἰῶνος εὐρίσκουσιν ὑπερκασιγὰς καὶ συμμάχους χριστιανοὺς κατ' αὐτῶν τῶν χριστιανῶν!... ὦ! μάτκια τῆς ποιητικῆς μοναξίας ὄνειροπολήματα!..

Ὁ μεγαλοφύεστος βάρδος τῆς ἀγερῶχου Ἀλβιανός, ὁ Βύρων, ὁμιλῶν περὶ τῆς φυλῆς ἐν τινὶ σημειώσει τοῦ β. ἄσματος τοῦ ἀθανάτου ποιημάτων τοῦ Childe Harolds' Pilgrimage, λέγει ὅτι ἡ ἀπὸ τοῦ φρουρίου τούτου θεὰ ὑπερβαίνει καὶ αὐτὴν τὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως (γ). Ἡ ἀπὸ τοῦ φρουρίου θεὰ εἶναι ἀληθῶς μεγαλοπρεπής. Ἐντεῦθεν καθορᾶται ἡ πεδιάς τῶν Ἀθηνῶν μετὰ τῆς Ἀκροπόλεως, ὁ Ἰμμηττός καὶ ἡ κυκνέα θάλασσα τοῦ Αἰγαίου. Ἄλλ' εἰς τὰ ὄμματα τοῦ φιλέλληνος ποιητοῦ ἡ θεὰ αὕτη ἐφαίνετο μεγαλοπρεπεστέρα καὶ παρῆχεν ἐμπνεύσεις ἐναρμονίους μὲ τὴν πλήρη τρικυ-

(α) Ξενοφ. Ἑλλ. Βιβλ. Β'. κεφ. δ'.

(β) Ὀλυμπ. 91ος 1ω περὶ τὰ τίλ. π. χ. 404.

(γ) Ἀντιγράφων ὕδη (Μάντισσος, 4 Ἰουλίου 1857) τὴν παρῶσαν ἐπιστολὴν ἐκ τοῦ ἀθηναίου χειρογράφου μου, ἠθέλησα ἐκ περιεργίας νὰ ἐπανέρω τὴν τιμωρίαν ταύτην (τὴν ὁποῖαν εἶχον ἀναγκάσει ἐν γαλλικῇ μεταφράσει) εἰς τὴν ἀνά χειρᾶς μου ἀγγλικὴν ἐκδοσὴν τοῦ Μουσῆ. Τὴν εὐρον ἰσωνῶς διαφέρουσαν τῆς γαλλ. μεταφράσεως καὶ λίαν ἀπλῆν. Ἐνδέχεται ὅμως νὰ ὑπάρχῃ καὶ εἰς ἕτερον μέρος, διότι θέμα, ὡς γνωστὸν, ὅσων πλείστων ὠραιοτάτων στροφῶν τοῦ ποιητοῦ ὑπῆρχεν ἡ Ἑλλάς καὶ τὰ ἱερεῖα τῆς Ἑλλάδος.

μίας ψυχῆν του. Ἡ σύγκρισις ὅμως εἶναι ἐπιτυχῆς καὶ εὐχερῆς; Ποίαν ὁμοιότητα ἔχει ὁ διαγωγῆς καὶ παραδείσιος ὀρίζων τῆς Ἐπτάλοφου καὶ τοῦ κατὰ τῆς μετὰ τὸν σκιερὸν καὶ ἄγριον τῆς φυλῆς; Τὴν διαφορὰν τῶν τοιούτων ἐπόψεων ἐσκιαγράφησα, κατὰ τὸ δυνατόν, εἰς τὴν κατὰ τὴν Πεντέλην περιοδίαν μου (α). Χαῖρε.

X. A. ΠΑΡΜΕΝΙΑΗΣ.

ΜΑΡΙΟΣ ΠΙΕΡΗΣ.

—οφθρο—

Διάσημὸς τις Ἰταλὸς ἱστοριογράφος διατείνεται, μετ' ὀλίγης ἀναμνηστικῆς ἀληθείας, ὅτι πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως τὸ ἐλληνικὸν ἰδίωμα δὲν ἦτον ἐν χρήσει εἰς τὴν γραμματολογίαν· προσθέτει δὲ ὅτι ἕνεκα τούτου ὁ Φόσκολος καὶ ὁ Μουστοξύδης τὴν ἰταλικὴν ἐπλούτισαν. Ἡμεῖς, καὶ τοὶ σεβόμενοι μέχρι λατρείας τὰ δύο ταῦτα καυχήματα τοῦ γένους, ὀφείλομεν ὅμως νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι, κατὰ τὴν προειρημένην ἐποχὴν, ἐχρημάτισαν καὶ ἕτεροι ὁμογενεῖς, οἵτινες, ἐκπαιδευθέντες ὡς περ ἐκεῖνοι ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ ἐνταῦθα ἐπὶ μακρὸν χρόνον διατρέψαντες, καὶ τῆς ἰταλικῆς γραμματολογίας ἐραστὴ γενόμενοι, ἐπλούτισαν αὐτὴν· μετὰ δὲ τούτων συγκατατάσσεται καὶ ὁ Κερκυραῖος Μάριος ὁ Πιέρης. Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ πληροφορηθῶσι λεπτομερῶς περὶ τοῦ βίου τοῦ περιφανοῦς τούτου συμπολίτου μας, δύνανται νὰ προσδράμωσιν εἰς τὴν ἐν Φλωρεντία ἐκδοθεῖσαν αὐτοβιογραφίαν του, ἢ εἰς τὴν συντομωτέραν βιογραφίαν του ἣν συνέταξεν ὁ ἐκ Φάνου ἐλλόγιμος Φίλιππος Α. Παλυδώρης. Τὸ καθ' ἡμᾶς, ἀρκούμεθα νὰ εἰπώμεν περὶ αὐτοῦ ὀλίγα τινά, ἐπὶ τῷ μόνῳ σκοπῷ τοῦ νὰ γνωρίσῃ τὸ Πανελλήνιον ὅτι καὶ ἐπὶ τοιούτῳ γόνῳ χρεωστέϊ τὸ ἔθνος νὰ ἐναβρύνηται.

Ἐγεννήθη ὁ Πιέρης ἐν τῇ τῶν Ἰονίων Νήσων πρωτεύουσῃ τὴν 24 Φεβρουαρίου 1776 ἐξ εὐπατριδῶν γονέων. Ἐνεκα ὅμως τῆς ἐλλείψεως τῶν πρὸς ἀπόκτησιν τῆς παιδείας μέσων, ἧτις ἐπεχωρήαζεν τότε εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ πτερωτοῦ λέοντος κυριαρχουμένην Ἐπτάνησον, καὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ὑπὸ τῶν γεννητῶν του ἀνετράφη, οὐδεμίαν ἄλλην ἀγωγὴν ἠδυνήθη νὰ λάβῃ οὗτος, ἐκτὸς ἐκείνης ἣν περιποίησαν αὐτῷ ἡ ἀνάγνωσις ὀλιγίστων βιβλίων, τὰ εὐαριθμητὰ μαθήματα τοῦ παρ' ἡμῶν τότε Λογικῆς καὶ Γραμματολογίας διδάσκοντος Α. δὲ Ῥώση, τὰ γυμνάσματα εἰς ὅσα τὸν ὤθει ἢ πρὸς τὴν σπουδὴν φυσικῆ αὐτοῦ κλίσις, καὶ τέλος ἡ φιλικὴ καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ συγγενοῦς του Ἀντωνίου Τριβόλη Πιέρη, τοῦ ἀώρως πρὸς ζημίαν τῶν

λόγων ἀφαρπασθέντος τοῦ βίου. Φθάσας δὲ εἰς ἡλικίαν εἴκοσιν ἐτῶν ἀπῆλθεν ὁ νεανίσκος εἰς Ἰταλίαν, ὅπου ἀφιερῶθη εἰς τὰς μελέτας, ἔχων ὁδηγούς ἐν μὲν Παταυίῳ τὸν μέγαν Καισαρώτην, ἐν δὲ Βενετία τὸν ἐνάρετον Ἰωάννην Πινδεμόντην, ἄνδρας δι' οὓς δικαίως σεμνύνεται ἡ Κερσόνητος. Εἶναι δὲ ἀξιωματικὸς ἡ ἐπιμονὴ ὅσην κατέβαλεν ὁ Πιέρης κατὰ τὴν ἐν Ἰταλίᾳ ταύτῃ διατριβὴν του, ἵνα δυνηθῆ νὰ προσδεύσῃ εἰς τὰ γράμματα, καὶ τόσον μᾶλλον καθ' ὅσον ἡ φύσις δὲν εἶχε δευχθῆ πρὸς αὐτὸν γεννησιότατη ἀξιέπαινος δὲ καὶ ἡ ὑπερβολικὴ οἰκονομία διὰ τῆς ὁποίας ἔζη ὁ ὀλιγαρκέστατος συμπολίτης μας, καθότι τότε ὄχι μόνον ἡ οἰκονομικὴ τῆς οἰκογενείας του κατὰστασις δὲν ἦτο βεβαίως λαμπρά, ἀλλ' εἶχε καταδειχθῆ καὶ οἰκογενειάρχης, ἀποβιώσαντος ἐν τῷ μεταξύ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, οὗ τινος τὰ χρεῖα ἅπαντα ἠθέλησεν ὁ τιμιώτατος Μάριος, καί τοι ἄνευ ἀνάγκης, νὰ ὁμολογήσῃ καὶ ἐξοφλήσῃ.

Κατελύθη ἐν τούτοις ἡ βενετικὴ ἀριστοκρατία, ἧτις ἐν Ἑπτανήσῳ κατέλιπε προσφιλεῖς μᾶλλον ἢ ἀπεχθεῖς ἀναμνήσεις, ὡς προφυλάξασα τοῦλάχιστον ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ, καὶ, μετὰ βραχυχρόνιον τῶν Γάλλων δημοκρατῶν εἰς τὰς νήσους ἐπίσκεψιν, καθιδρύθη ἡ ἐπτάνησος Πολιτεία. Εὐρίσκομεν δὲ τότε τὸν Πιέρην ἐπανελθόντα τὸ 1802 ἔτος εἰς Κέρκυραν, μέλος εἶδους τινὸς Ἀκαδημίας ἐπονομαζομένης *Ἐταιρία τῶν Φίλων*, καὶ θεμελιωτὴν μετὰ τοῦ τότε δεκαεπταετοῦ Μουστοξύδου τῆς *Ἀστυκῆς Ἐφημερίδος*. Συνταγέντος ἐντοσοῦτω τοῦ πολιτεύματος τοῦ 1803 ἔτους ὅτε ὁ αἰδίδιμος Καποδίστριας διορίσθη γραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας, οὗτος προσήνεγκε τὴν θέσιν ἀντιγραμματέως εἰς τὸν ἐξ ἀπαλῶν ἀνύχων φίλον καὶ συνηλικιώτην Μάριον τὸν Πιέρην. Ἄλλ' ὁ ἄδολος συμπολίτης μας προσέτιμα τῆς σχεδὸν πάντοτε ραδιοῦργου διπλωματικῆς τῆς ἀγνάς μούσας. Ὅθεν μετὰ δωδεκάμηνον ὑπηρεσίαν, καθ' ἣν ἠδυνήθη ὀλίγα χρήματα νὰ ἐξοικονομήσῃ, παρητήθη τῆς ἐντίμου καὶ ἐπικερδοῦς θέσεώς του ὅπως ἐπανακάμφῃ εἰς Ἰταλίαν, καὶ ὄλως εἰς τὰς προσφιλεῖς αὐτῷ μελέτας ἐκ δευτέρου ν' ἀφιερῶθῃ. Τὸ παράδειγμα τοῦτο ἐποθεῖμεν νὰ εἶχον πρὸ ὀρθόκλιμων τινὲς ἐκ τῶν τῆς ἐνεπτότης ἐποχῆς πεπαιδευμένων, οἵτινες δυνάμενοι νὰ ἀπελήσῃσι καὶ τιμῆσωσι διὰ τῆς σοφίας των ἐκυτοῦς τε καὶ τὴν πατρίδα, ζημιόνοισι καὶ καταισχύνοισιν ἀπεναντίας διὰ δοξομανίαν ἢ φιλοκέρδειν καὶ ἐκυτοῦς καὶ ἐκείνην, θηρεύοντες χαμερπῶς δουλικὰς θέσεις, καὶ τὰ ἀνάσια πράττοντες ὅπως ἐν αὐταῖς διατηρηθῶσιν.

Ἡ ἀδελφὴ Ἰταλία, ἡ ἀρείλουσα, ὡς καὶ προσφάτως εἶπε κλεινὸς τις συγγραφεὺς, νὰ αἰσθάνηται ὅτι ἔχει κοινὸς μετὰ τῆς Ἑλλάδος τοὺς κινδύνους καὶ τὰς ἐλπίδας, ὑπεδέχθη φιλοστόργως ἐκ νέου τὸ 1804 τὸν Κερκυραῖον, ὅς τις, ἀφοῦ διὰ τῆς συνεργείας του εἰς τὴν σύνταξιν ἐφημερίδος τινος τῆς *Ἐτῆς φιλολογίας* ἐν Παταυίῳ δημοσιευομένης, δι' ἄλλων πονημάτων, καὶ διὰ τῶν αὐστηρῶν ἡ-

θῶν του ἀπέκτησε τὴν φιλίαν καὶ εὐνοίαν τοῦ Μόντη, τοῦ Βασανέλη, τοῦ Στρατηγοῦ, τοῦ Βαρβιέρη, τοῦ Νέγρη καὶ ἐτέρων περικλεῶν ἀνδρῶν, ἐτιμήθη μὲ τὴν καθηγεσίαν τῆς ἱστορίας καὶ τῶν Καλῶν Γραμμάτων εἰς τὸ ἐν Τρεβίζῳ Λύκειον ἀπὸ τοῦ 1808 μέχρι τοῦ 1815, καὶ ἀπὸ τοῦ 1815 μέχρι τοῦ 1820 ἔτους μὲ τὴν τῆς ἱστορίας ἐν τῷ τότε περιωνύμῳ τοῦ Παταυίου Πανεπιστημίῳ. ἠθέλομεν δὲ ἀδικῆσαι τὴν ἀλήθειαν ἐάν δὲν ἀνεφέρομεν ὅτι ἀνώτερος παντὸς ἐπαίνου ἐφάνη ὁ συμπολίτης μας διὰ τὴν εὐσυνειδησίαν, τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν, μεθ' ἧν ἐξεπλήροσε τὰ τοσοῦτον σπουδαίου ὑπουργήματος καθήκοντα· καὶ εἰς τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα χρεωστοῦμεν ν' ἀποδώσωμεν καὶ τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ τοῦ νὰ μὴ συναγωνισθῆ διὰ τὴν ἑδραν του, κατὰ τὴν νέαν ἐπὶ τῆς Αὐστριακῆς κυριαρχίας διοργάνωσιν τοῦ παταυικοῦ Πανεπιστημίου, ἀλλὰ νὰ ζητήσῃ τὴν σύνταξίν του, καὶ τοι εὐτέλῃ, τῆς ὁποίας καὶ ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ.

Κατὰ τὰ παρελθόντα ταῦτα ἔτη, ὁ Πιέρης εἶχε περιηγηθῆ ἅπασαν σχεδὸν τὴν Κερσόνησον, καὶ ἐπισκεφθῆ ἐπανειλημμένως τὰς πλείστας τῶν κυριωτέρων πόλεων αὐτῆς. Ἀνακτῆσας τὴν ἀνεξαρτησίαν του, ἐβουλήθη ν' ἀποκατασταθῆ ἐν Φλωρεντίᾳ, ὅπου εἴλκυεν αὐτὸν, οὐ μόνον ἡ τῆς χώρας καλλονὴ, τὸ τῶν κατοίκων εὐπροσῆγορον, ἢ τοῦ ἠγεμόνος ἠπιότης, καὶ ἡ γλαφυρὸς καὶ καθαρὸς λαλουμένη ἰταλικὴ, ἀλλὰ καὶ ἡ μεταξύ τῆς αὐστριακῆς καὶ τῆς τσκακνικῆς Κυβερνήσεως συνθήκη, δυνάμει τῆς ὁποίας ἐπετρέπετο εἰς αὐτὸν ν' ἀπολαύῃ ἀκωλύτως καὶ ἐν Τσκακνῇ τὴν σύνταξίν του. Τῶντι κατὰ τὸ 1823 βλέπομεν αὐτὸν ἀποκατασταθέντα εἰς τὴν τῶν Ἄνθων πρωτεύουσιν, τὴν ἄλλοτε καὶ ἐν δευνοτέραις τοῦ γένους περιστάσεσι τοὺς Λασκάρεις καὶ τοὺς Χαλκοκονδύλας ξενίσασαν. Καὶ ἐν τῇ πρωτεύουσιν ταύτῃ ἦτοχον καὶ μονήρη βίον διήγαγεν ἐπὶ πολλότατα ἔτη, περιστοιχιζόμενος ὑπ' ὀλίγων μὲν πλὴν ἐλεκτῶν καὶ ἐγκαρδίων φίλων, ἀπολαύων τὸ σέβας καὶ τὴν ὑπόληψιν τῶν ὅσοι αὐτὸν ἐγνώριζον, ἀδισταίπτως σπουδάζων, καὶ παρέχων ἐκ διαλειμμάτων τῆς ἰκανότητος αὐτοῦ δείγματα, ἢ διὰ τῆς καταχωρίσεως ἄρθρων εἰς τὴν τότε παρὰ τοῦ φιλομούσου *Viesseux* ἐκδιδόμενην *Ἀρθολογίαν*, ἢ διὰ τῆς δημοσιεύσεως ἄλλων σπουδαιοτέρων πονημάτων, ἐν οἷς πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀναφαίνεται ἡ τῆς ἰταλικῆς βιβιωτάτη γνῶσις καὶ ἡ ἀξιωματικὸς αὐτοῦ γραμματολογικὴ ἠθικότης. Καὶ ἐν τῇ πρωτεύουσιν ταύτῃ ὁ ἀνήκων καὶ εἰς διζφῆρους ἄλλας Ἀκαδημίας συμπολίτης μας διορίσθη ἑταῖρος τῆς Κρούσκας, ἀφοῦ ἡ Ἀκαδημία αὕτη ἐτίμησεν ἐν τῶν βιβλίων του διὰ βραβεῖου 500 σκούδων, καὶ ἕτερον διὰ τοῦ *accessit*, εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς καθ' οὓς πρὸς πολλοὺς λογίους Ἰταλοὺς διεγωνίσθη. Καὶ ἐν τῇ πρωτεύουσιν ταύτῃ, τέλος, κατέλυσε τὸν βίον τὴν 20 Μαΐου 1852, προσβλήθεις ὑπὸ ὕδροπας καὶ σπληνικοῦ ρεύματος συγχρόνως, καὶ κατέλυσε αὐτὸν ἄγασμος, ὡς καὶ πάντοτε διήγαγεν, ἢ ἐνεκα τῶν ἰδίων περιστάσεων, ἢ καὶ ἴσως διότι δὲν ἐλησμόνει τὸ τοῦ Με-

νάδρου, Μηδέποτε γήμη μηδὲ εἰς εἴδους ἐμοί.
 Ἄς μὴ πιστεύωσι δὲ οἱ ὁμογενεῖς, ὅτι ἡ ἐν τῇ ἀλ-
 λοδαπῇ ἐπὶ τσαῦτα ἔτη διακονή του συνέτεινεν
 εἰς τὸ νὰ ἐλαττώσῃ κατ' ἐλάχιστον τὸν πρὸς τὴν
 Ὀρθοδοξίαν καὶ τὴν Πατρίδα διακκῆ τοῦ Πιέρη
 ἔρωτα. Ὁ μακαρίτης ὀρθόδοξα αἰσθήματα καθ' ὅλην
 τὴν ζωὴν του ὑπέθρεψε, τὸ δὲ πτώμα του, κατὰ
 ῤητὴν αὐτοῦ ἐντολήν ἐν τῷ τῶν Ὀρθοδόξων τῆς
 Λιβόρνου Κοιμητηρίῳ ἀναπαύεται. Καθ' ὅσον δὲ ἀ-
 φορᾶ τὴν Πατρίδα, ἀρκεῖ ἡ ἀνάγνωσις τῶν αὐτοῦ
 συγγραμμάτων ἵνα καταπεισθῇ ἕκαστος περὶ τῆς
 φιλοπατρίας του. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων τούτων
 φαίνεται ὅποιον εἰς αὐτὸν ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν ἢ
 εἰδήσις τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως· ἐν τούτοις
 παρατηροῦνται οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ διαρ-
 κοῦντος τοῦ ἱεροῦ τῆς παλιγγενεσίας ἡμῶν ἀγῶνος,
 καὶ ἀναδεικνύεται ἡ ἐπιθυμία του νὰ δράμῃ ἕκτοτε εἰς
 τὴν Ἑλλάδα, ἐπιθυμία τὴν ὅποιαν δὲν ἐπραγματο-
 ποίησε συλλογιζόμενος ὅτι οὕτω ἡ ἡλικίᾳ τῷ ἐπέ-
 τρεπε νὰ κατῆσθαι πρὸς τὴν πατρίδα ἐπωφελεῖς ὑ-
 λικῶς, οὕτω ἡ ἰκανότης αὐτοῦ, ἰταλοῦ συγγραφῆως
 ὄντος, νὰ βοηθήσῃ διανοητικῶς. Καὶ δὲν ὑπῆρξεν ἡ
 φιλοπατρία του ἥτις ἐγέννησεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐ-
 τοῦ τὴν ἀδιάλλακτον ἐκαίνην ἀπέχθειαν, ἣν καὶ μέ-
 χρι τελευταίας πνοῆς διετήρησε κατὰ τῆς δυνάμεως
 ἥτις παρεχώρησε τὴν ἀδελφὴν Πάργην εἰς τοὺς Τούρ-
 κοὺς, τῆς τσακίς ἐναντίᾳ πρὸς τὴν Ἑλλάδα αἰσθή-
 ματα ἀναδειξάσης, καὶ τῆς ἀστόργως πρὸς τὴν Ἐ-
 πτάνησον φερομένης. Ἡμεῖς δὲ, οἱ ἀπολαβόντες τὴν
 εὐνοίαν τοῦ ἐπιφανοῦς ἀνδρός, εἰμεθα μάρτυρες τοῦ
 ἐνθουσιασμοῦ μετὰ τοῦ ὁποίου περὶ τῆς πατρίδος
 πάντοτε ἐλάλει, καὶ τῶν δακρύων ὅσα ἔχυνεν ὁ ἀ-
 γαθὸς γέρων, ὅτε, κατὰ τὸ 1849, ἐν Φλωρεντίᾳ,
 τῷ ἀνεγινώσκωμεν ἄρθρα τινὰ ἀφορῶντα τὰς μω-
 στιγώσεις καὶ τὰς ἀπαγχονίσεις δι' ὧν ὁ τότε ἀγ-
 γλος Ἀνθύπατος τὴν πολυπαθὴ κατέδικάζειζε Κε-
 φαλληνίαν. Καὶ ὅμως ὁ Πιέρης ἠθέλησε νὰ ἐπισκε-
 φθῇ τὴν προσφιλεστάτην γενέθλιον χώραν τὸ 1836
 —1837 ὅπως καταλείψῃ ἐνταῦθα τὰ ὄσπᾳ. Ἄλλ' ὁ
 τρόπος καθ' ὃν δεσπόζεται ἡ Ἐπτάνησος, τὸν ἠνάγ-
 κισε νὰ ἀποχαιρέσῃ αὐτὴν διὰ παντός, καὶ νὰ προ-
 τιμήσῃ τὴν τοῦ προσφύγου κατάστασιν.

Ἀπολείπεται ἤδη ἡ ἀπαρίθμησις τῶν κυριωτέ-
 ρων τοῦ ἡμετέρου συμπολίτου συγγραμμάτων. Καὶ
 πρῶτον μὲν ἐξέδοτο τῷ 1806 ἐν Βερῶνῃ τὸν πρὸς
 τὴν γαλίαν Φόρον, ἐν ᾧ περιέχονται τὸ Ἐγκώμιον
 τοῦ ἐπισταθίου φίλου του Ἀντωνίου Τριβόλη Πιέρη,
 καὶ στίχοι τινὲς εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ, — διὰ
 φορα ποιήματα μετὰ τῶν ὁποίων ἢ πρὸς τὸν Πε-
 τράργην Ὡδὴ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ τῆς
 Ἰταλίας Βασιλείου, ὧδὴ ἥτις ἤρξατο τὰ μέγιστα
 ἐν τῇ Χερσονήσῳ, καὶ περὶ τῆς ὁποίας τῷ ἔγραψεν
 ὁ Βενινέλης· « Ἡ Ἰταλία χρεωστῆ εἰς ὑμᾶς μίγχι
 εὐεργέτημα, ἀληθῆ παλιγγενεσίαν, » — πρὸς δὲ ποιη-
 τικὰ τινὲς μεταφράσεις ἐκ τοῦ Λατινικοῦ. Τὸ βι-
 βλίον τοῦτο προσφανεῖ ὁ συγγραφεὺς εἰς τὸν πρε-
 σβύτερον αὐτοῦ διδάσκαλον Κριστάρωτον, ἐγκαν-
 τράνων ὁμοῦς εὐφυῶς ἐν τῷ προσφωνητηρίῳ καὶ τὸ

ὄνομα τοῦ Ἰπ. Πινδεμόντη, ὅπερ μαρτυρεῖ τὴν
 πρὸς ἀμφοτέρους τοὺς εὐεργέτας του εὐγνωμοσύνην.
 Κατὰ τὸ 1821 ἐδημοσιεύθησαν εἰς Μεδιόλανα
 τὰ *Ποικίλα Πεῖᾶ*, ἐν αἷς ἀναγινώσκωμεν ὁπῶς λό-
 γους, καὶ μετὰ τούτων διαπρέπει καθ' ἡμᾶς διὰ
 τε τὴν μάθησιν καὶ τὴν εὐτολίμειαν, ὁ περὶ τῆς ψευ-
 δοῦς περιίας τῆς ἰταλικῆς Γραμματολογίας, ἐκ-
 φωνηθεὶς ὅτε ἦτο καθηγητὴς ἐν Τριβόλῳ, καὶ ἡ Ἰ-
 ταλία, δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν, ἐδεσπόζετο ὑπὸ τῶν
 Γάλλων, οὗς ὁ εἰρημένος λόγος ἀρκούντως προσ-
 βάλλει, — τὰ Ἐγκώμια τοῦ Βεργολίνη καὶ τοῦ
 Βονδιώλη, — καὶ ἐκ δευτέρου τὸ τοῦ Τριβόλη Πιέρη
 μετὰ παραρτήματος. Τὸ δεύτερον τοῦτο τοῦ
 συμπολίτου ἡμῶν ἔργον ὅπερ καὶ ἐβραβεύθη ὑπὸ
 τῆς Κρούσικας, ἀποτελεῖ μέρος τῆς Ἐκλεκτικῆς Βι-
 βλιοθήκης τῶν ἰταλικῶν συγγραμμάτων, καὶ τινὰ
 ἐκ τῶν εἰς τοῦτο περιεχομένων ἐπανειλημμένως εἰς
 ἄλλας συλλογὰς μετετυπώθησαν. Εἰς ἡμᾶς δὲ δὲν
 φαίνεται ἐξω τοῦ προκειμένου νὰ ἀναφέρωμεν τὰς
 περὶ τοῦ βιβλίου τούτου λέξεις τοῦ κλεινοῦ Νικο-
 λίνη. « Εἰς ταῦτα (τὰ πανημέτια), ἐκτὸς τῶν πλεον-
 νεκτημάτων τῆς φράσεως, εὐρίσκω τὴν σύνεσιν τοῦ
 φιλοσόφου καὶ τὸν ἱερὸν πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἔρωτα,
 καὶ ἠθέλον ἐπιθυμῆσαι νὰ γίνω φίλος τοῦ συγγρα-
 φῆως, ἂν δὲν ἦμην ἤδη τοιοῦτος. »
 Τῷ 1825 ἐξῆλθεν εἰς φῶς ἐν Φλωρεντίᾳ ἡ δίτο-
 μος Ἐπιτομὴ τῆς Ἰστορίας τῆς ἑλληνικῆς Παλιγ-
 γενεσίας ἀπὸ τοῦ 1740 μέχρι τοῦ 1824, πόνημα
 ἐπιχειρηθὲν καὶ ἐκπεραιωθὲν ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ
 διαστήματι, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Κερκυραῖος τρανῶς τὴν
 πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπην ἀναδεικνύει, καὶ ὅπερ
 ἐτιμῆθη ὑπὸ τῆς Κρούσικας διὰ τοῦ accessit· ἠθελε
 δὲ ἴσως βραβευθῆ ἂν δὲν εἶχεν ἀντίπαλον τὸν Βόταν.
 Ἐπίσης ἐν Φλωρεντίᾳ εἰς φῶς προέκυψαν τῷ
 1828 οἱ δύο τόμοι Ποιήματα ἐπιγραφόμενοι, Ὁ
 μὲν πρῶτος τούτων περιλαμβάνει τὴν *Περίληψιν*
 τῆς ποιητικῆς τέχνης τοῦ Φ. Μ. Τσανόντη, καὶ
 διάφορα ποιήματα πρωτότυπα ἢ μεταφρασμένα, καὶ
 ἐν τούτοις τὸ εἰς τὴν Δόξαν. Καὶ πρὸς ἔπαινον τῆς
 Ἐπιτομῆς θελομεν μόνον ἐνθυμῆσαι ὅτι ὁ ἐν Βονω-
 νίᾳ καθηγητὴς Π. Κώστας ἔλαβεν αὐτὴν ὡς κείμε-
 νον τῶν μαθημάτων του· πρὸς ἔπαινον δὲ τοῦ εἰς
 τὴν Δόξαν ποιηματίου ἐπαναλαμβάνομεν εὐχαρί-
 στως τὰς λέξεις τοῦ ἀθανάτου τοῦ Ὄσιαν Ἰταλοῦ
 μεταφραστοῦ. « Ἡ δόξα, κατὰ τὸ ἔθος ὄλων τῶν φι-
 ληρέσκων ὁμοίων τῆς, βλέπουσα ἐκυτὴν ὑπ' ἐκαί-
 νου περιφρονημένην, ἤρχισε δελεάζουσα καὶ θωπεύ-
 οῦσα αὐτὸν, καὶ χορηγοῦσα αὐτῷ τὰς πλέον ποθη-
 τὰς χάριτάς της. » Ὁ δὲ δεύτερος τόμος περιέ-
 χει τὰ τοῦ Προπερτίου ἐλεγεία μεταγλωττισμένα
 εἰς ἰταλικά ὁμοιοκατάληκτα τρίστιχα, μέτρον ἴσως
 παντὸς ἄλλου ἀρμολιώτερον πρὸς μετάφρασιν τῶν
 λατινικῶν διστίχων. Περὶ τῆς μεταγλωττίσεως ταύ-
 τῆς, τῆς ὁποίας προηγεῖται καὶ προοίμιον, δυνάμεθα
 νὰ ἰσχυρισθῶμεν, ὅτι ἂν δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς προγε-
 νεστέρους, δὲν εἶναι ἀναμφιλέκτως ὑποδεστέρα αὐ-
 τῶν, καὶ τοιοῦτοτρόπως πρέπει νὰ υποθέσωμεν ὅτι
 ἐδύξασε καὶ ὁ διάσκημος Ἰπ. Α. Λαμβέρτης, δετις

καταχωρίσας ἀπὸ τὸ 1812 ἐν τῷ *Πολυγράφῳ* δύο τῶν ἐλεγείων τούτων μετὰ ἐπαινετικῶν λέξεων, ἐνεθάρρυνε τὸν Πιέρην νὰ ἀποπερατώσῃ τὴν ἐπιχειρηθεῖσαν ἐξιτάλιαν τοῦ φανταστικοῦ καὶ πολυμηθοῦς, ἀν καὶ ἐνίστα ἰδιοτρόπου καὶ ἀπέμνου, αὐμβριανοῦ ἐλεγειογράφου.

Τῷ 1850-51 ἐδημοσιεύθησαν ὡσχύτως ἐν Φλωρεντίᾳ τὰ *Συγγράμματα* αὐτοῦ εἰς 4 τόμους, τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος καὶ ὁ δῶτος σχεδὸν ὁ δεύτερος (ἐάν ἐξαιρίσωμεν ἐξ βιογραφίας τινῶν φίλων του) περιλαμβάνουσι τὴν αὐτοβιογραφίαν τοῦ Πιέρη, πόνημα ὅπερ, ἐάν δὲν εὐχρηστῇ ἐνίστα τὸν ἀναγνώστην διὰ τινὰς περιτολογίας, δὲν εἶναι ὅμως ἀνευ ἐνδικρέροντος κ καὶ διὰ τὴν καλλιπέειν (ὡς διατείνεται καὶ ὁ Πολυδώρος), καὶ διὰ τὴν τάξιν μετ' ἧν συνεταιρῆται καὶ διότι ὑποστηρίζονται καὶ παραγοροῦνται μὲ παραγγέλματα καὶ παραδείγματα ἢ τε ἀξιοπρέπεια καὶ ἢ ἠθικότης τῶν Γραμμάτων καὶ οἱ θεραπεύοντες αὐτὰ, καὶ τέλος διὰ περιστάσεις οὐκ ὀλίγας καὶ ἀνεκδότους τῶν δημοσίων γεγονότων, καὶ τὸν μέγαν ἀριθμὸν τῶν ἰδιωτικῶν, πλὴν ἀφορώντων τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸ διανοητικώτερον ἐνὸς ἔθνους μέρος. » Προσθέτοντες δὲ ὅτι εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος αὐτοβιογραφίαν θέλει εὐρεῖ ἕκαστος τὴν εἰλικρινῆ περιγραφὴν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ συμπολίτου μας, ὀφείλομεν, καὶ τοι οὐχὶ ἐπιστήθιοι τῶν διεπόντων ἡμᾶς φίλοι, ἀλλὰ χάριν ἀμεροληψίας, νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι εἰς τὸ τελευταῖον αὐτῆς Βιβλίον, ἐνθα ὁ μακαρίτης λαλεῖ περὶ τῆς Ἑπτανήσου, ναὶ μὲν ὑπάρχουσι πολλὰ λίαν ἀληθῆ, πλὴν ὑπάρχουσι συγγρόνως καὶ ὑπερβολαὶ καὶ ἐλλείψεις ἀκριθείας εἰς ἃς περιέπεσαν ὁ συγγραφεὺς ὠθηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀδεαλλάκτου κατὰ τῆς Ἀγγλίας μίσους, καὶ ὑπὸ τινῶν οὐχὶ ἀδόλων πληροφοριῶν. Ὁ τρίτος τόμος περιέχει διάφορα πονημάτια μεταξὺ τῶν ὁποίων τὰς πρὸς τοὺς φιλοξένους Ἰπ. Βουοναρώτην καὶ Ἴω. Γεραρδίνην *Ἐπιστολάς* περὶ τοῦ τῆς ἐξοχῆς ἔρωτος, καὶ τὸν *Διάλογον* περὶ τῆς κλασικῆς καὶ ῥωμαντικῆς Γραμματολογίας. Τὴν πρὸς τὸν Βουοναρώτην *Ἐπιστολήν* ὁ Πιέρης ἐνόμιζεν ὡς ἀριστοῦργημα, ὅπερ ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν, ἰσως διότι οὐδέποτε ἐνθερμοὶ ἐρασταὶ τῆς ἐξοχῆς ἐχρηματίσαμεν. Εἰς δὲ τὸν *Διάλογον* ὁ συγγραφεὺς δεικνύεται διάπυρος ὑπερμαχος τῆς κλασικῆς σχολῆς, ὡς καὶ πάντοτε ὑπῆρξε, καὶ ἀσπονδος τῆς ῥωμαντικῆς ἐχθρός. Καὶ κατὰ τοῦτο ὀφείλομεν μέχρι τινὸς νὰ ὁμαρωνήσωμεν μετ' αὐτοῦ, καθότι καὶ ἡμεῖς διαζίζομεν ὅτι οἱ λαοὶ ἅπαντες οἱ τὰς παρὰ τοῦ Ἠλίου φιλομένους χώρας οἰκοῦντες, καὶ ἰδιαιτέρως οἱ Ἕλληνας καὶ οἱ Ἴταλοι, οἱ ἐγκαυχώμενοι ἐπὶ τῇ κληρονομίᾳ ἣν κατέλιπον αὐτοῖς οἱ πρόγονοι, χρεωστοῦσι νὰ προσκολλῶνται μᾶλλον εἰς τὰ τῶν κλασικῶν ἢ ῥωμαντικῶν, ἀρίωντες τὰς ὑπερβολὰς καὶ τὰς παραφοράς τοῦ τελευταίου εἰς τὰς ὁμίχλας καὶ τοὺς πάγους τῆς ἀκλήρου, οὕτως εἰπεῖν, Ἄρκτου. Τέλος εἰς τὸν πέταρτον τόμον ἀναγινώσκωμεν τὴν Ἰταλικὴν μετάφρασιν ἐξ ἐκ τῶν *Ἠθικῶν* τοῦ Σένεκα, καθ' ἣν εὐ-

δοκίμησεν ὁ Πιέρης, ὁ ἀδιαλείπτως μεγίστην ματαυρήσας συμπάθειαν ὑπὲρ τοῦ σφοῦ τούτου διδασκάλου τοῦ ἀχάριστου Νέρωνος· προπέτι δὲ μεταγλωττισμένα 33 δημοτικὰ Ἔπη τῆς Ἑλλάδος μετ' ἄλλων 26 Διστίχων, καὶ διάφορα πονημάτια, μὴ ἐστερημένα εὐχρησίας καὶ γλαφυρότητος.

Ἐκτὸς τούτων ὁ Πιέρης κατέλιπε καὶ ἄλλα ἀνεκδοτὰ, ἐν οἷς τὰ πολυτόμα αὐτοῦ Ἔπομνήματα, καὶ πολλὰ ἐκ τῶν ἱστορικῶν Μαθημάτων, τὰ ὁποῖα εἶχε παραδώσει κατὰ τὴν ἐν Πηταυίᾳ καθηγησίαν. Τὰ χειρόγραφα τούτων ἐκληροδότησεν ὁ συμπολίτης μας διὰ τῆς διαθήκης του εἰς τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ βιβλιοθηκὴν βιβλιοθήκην, ὡς ἐδώρησε καὶ τὴν βιβλιοθήκην αὐτοῦ εἰς τὴν πατρίδα του. Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν νὰ ἐκφράσωμεν τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ τυπωθῶσι τὰ ἀνεκδοτὰ ταῦτα, ὧν τινῶν ἢ ἐκδοσις δύναται νὰ τιμήσῃ καὶ τὴν τοῦ μακαρίτου μνήμην, καὶ τὴν παραγαγῶσαν αὐτὸν Κέρκυραν.

ΒΕΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ.

ΘΑΪΓΑ ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ
ANNAMITIKOY ΚΡΑΤΟΥΣ.

(13ε φυλλ. 183. σελ. 351. Τέλος.)

—000—

Τὰς λέμβους ἐλαύνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γυναῖκες, ὡς φαίνεται ἐπὶ τῇ παρατιθεμένῃ εἰκόνι· εἶναι δὲ αὐταὶ μεγάλαι, εὐρωστοὶ καὶ ἀρρενωποὶ, γυμνὸν ἔχουσαι τὸ σῶμα πλὴν τῆς ὀσφύος ὅθεν αἰωρῶσιν εἰδὸς τι *φουσταρέλλας*.

Τὸ περιεργότερον τῶν ἐν τῷ Ἀνναμιτικῷ κράτει εἶναι τὰ λατομεῖα. Ἴδου πῶς διηγείται τὰ περὶ αὐτῶν περιγραφητῆς τις, ἐπισκερθεὶς κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος·

« Λαβόντες τὴν ἄδειαν τῆς ἐξουσίας ἵνα ἐπισκερθῶμεν τοὺς μαρμαρίνους βράχους, ἐπεδιδάσθημεν εἰς δύο λέμβους τοῦ ἡμετέρου πλοίου. Καθύσον δὲ ἀνεπλέομεν τὸν ποταμὸν ἀπηντῶμεν παρὰ τὰς ὄχθας ἄλση κοκκοροινίκων ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἐκείντο αἱ γραφικαὶ καλύβαι τῶν Ἀνναμιτῶν. Ἦσαν δὲ τοσαῦται αἱ καμπαὶ καὶ τῶν δύο ὄχθων, ὥστε ἀδιακόπως περιστάνοντο εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν νέα καὶ χαρίεντα ἀντικείμενα· ταῦτα δὲ ἐκάλλυνον ἐτι μᾶλλον τὸ πλῆθος τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδίων, τὸ συρρέον ἵνα θαυμάσῃ ἡμᾶς.

« Μετὰ δύο ὥρων πλοῦν ἐφθάσαμεν εἰς τοὺς βράχους.

« Τὸ θαῦμα τοῦτο τοῦ Ἀνναμιτικοῦ κράτους σύγκαιται ἐκ πέντε ὁρέων μαρμαρίνων, ἀνακυπτόντων ἐκ μακροῦ ψαμμώδους πεδίου, κατακλυσθέντος πάλαι ὑπὸ τῆς θαλάσσης. Τὸ μέρος τὸ ὁποῖον διατρέχει τις ἕως οὗ φθάσῃ εἰς τοὺς πρόποδας τῶν βράχων, εἶναι μᾶλλον ξηρὸν καὶ ἐνδεὲς φυτῶν· ἅμα ὅμως